

ROZPOČTOVÉ PRÁVO FINANČNÍ KONTROLA

Ivana Pařízková

•
•
•

Úvod do problematiky

- **pojem kontrola**
 - **pojem dozor**
 - **pojem dohled**
 - **inspekce**
- rozdílnost pojmů ???**

KONTROLA

OBECNĚ - přezkoušení, ověřování, testování, přezkoumání,

revize

- Činnost, při které se ověřuje, zda skutečný stav se rovná stavu žádoucímu a zda existují (a jak se naplňují) opatření k dosažení souladu mezi skutečným stavem a stavem žádoucím.

KONTROLA ve FP

- kontrolou se rozumí kontrolní činnost orgánů VS zaměřená na hospodaření s finančními a hmotnými prostředky České republiky a plnění povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů nebo uložených na základě těchto předpisů.

DOZOR

- dozor spočívá v pozorování a hodnocení adekvátnosti jednání a aktivity směřující k nápravě nedostatků.
- Státní dozor je zákonem povolená činnost správy, při které dozorčí orgán sleduje chování subjektů ve věcech své specializované působnosti, tj. zda je jejich činnost v souladu s právními předpisy, příp. s dalšími akty vydanými na základě zákona.

DOZOR

- dohled nad dodržováním povinností vyplývajících ze závazných právních předpisů, povinností a podmínek stanovených pro výkon činnosti dozorovaných institucí v jejich veřejnoprávním oprávnění k finanční činnosti (licence, povolení aj.), povinností uložených dozorovaným institucím pro ně závaznými individuálními právními akty, jež vydal orgán státního dozoru.

DOHLED

- plnění povinností stanovených zákony
- Dohled ČNB nad pojišťovny,
- Dohled nad kapitálovým trhem,...

INSPEKCE

- označuje lidskou činnost spočívající v úředním dohledu, odborném dozoru, věcné kontrole, podrobné kontrolní prohlídce a podobně.
- Česká inspekce životního prostředí
- Česká školní inspekce
- Drážní inspekce
- Státní energetická inspekce

KONTROLA VE FP

Kontrola ve FP

Fiskální části

Rozpočtové p.

Berní p.

Celní p.

Nefiskální části

Měnové p.

Veř. bankovní p.

Veř. pojišťovnické p.

Kontrola v berním právu

- Daňová kontrola na základě DŘ
- §§85-88
- Poplatková KO

DKO ke splnění daňových povinností

Daňová kontrola

- **Předmětem daňové kontroly jsou daňové povinnosti, tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně vztahující se k jednomu daňovému řízení.**
- **Daňová kontrola se provádí u daňového subjektu nebo na místě, kde je to vzhledem k účelu kontroly nejvhodnější.**

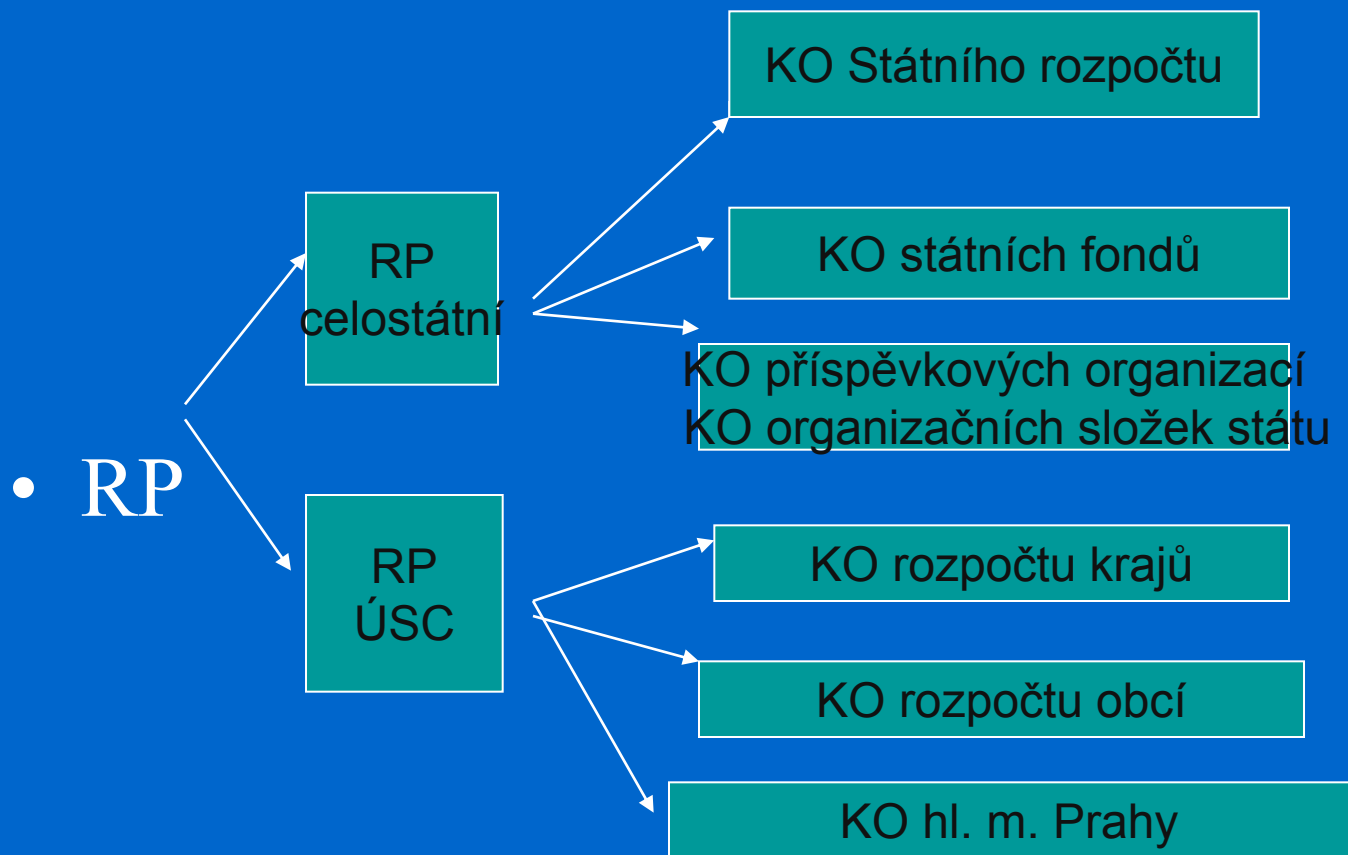
Daňová kontrola

- Daňovou kontrolu lze provádět společně pro více daňových řízení týkajících se jednoho daňového subjektu.
- Daňovou kontrolu, která se týká skutečností, které již byly v souladu s vymezeným rozsahem kontrolovány, je možné opakovat pouze tehdy, pokud
 - a) správce daně zjistí nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění správce daně uplatněny v původní daňové kontrole
 - b) daňový subjekt učiní úkon, kterým mění svá dosavadní tvrzení; takto lze daňovou kontrolu opakovat pouze v rozsahu, který odpovídá změně dosavadního tvrzení daňového subjektu.

KO v celním právu

- potřeba celní správy zajistit řádné provádění celních předpisů na jedné straně a uplatňováním práva hospodářských subjektů na spravedlivé zacházení na straně druhé, byly celní správě mimo jiné přiznány rozsáhlé kontrolní pravomoci a uvedeným hospodářským subjektům právo na podání opravných prostředků.

KO v rozpočtovém právu

Prameny právní úpravy RP

- Úz. Č. 1/1993 Sb., Ústava, vzpzd.
- Úz. Č. 2/1993 Sb., Listina zákl. práv a svobod, vzpzd.
- ÚZ č.347/1997 Sb., o vytvoření VÚSC
- Z.č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vzpzd. § 20, § 39
- Z.č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vzpzd. §15 §17

- **Z.č. 219/2000 Sb.**, o majetku ČR a jeho vystupování v některých právních vztazích, vzpzd.
- **Z.č. 128/2000 Sb.**, o obcích , vzpzd.
- **Z. č. 129/2000 Sb.**, o krajích, vzpzd.
- **Z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, vzpzd.**
- **Z. č. 243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosu některých daní, vzpzd.

-
-
-
- **Z. č. 420/2004 Sb.**, o přezkoumávání hospodaření ÚSC, vzpzd.
- **Z. č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví, vzpzd.
- **Z. č. 280/2009 Sb.**, DŘ, vzpzd.
- **Vyhláška č. 323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě, vzpzd.
- **Vyhláška č. 416/2004 Sb.**, kterou se provádí zák. o FK ve VS

Zásady

- **Obecné** zásady pro tvorbu práva
- **Speciální** principy

Obecné principy

- Zásada demokracie
- Zásada legality
- Zásada legitimacy
- Zásada priority komunitárního a mezinárodního práva

Speciální principy

- Principy typu ekonomiky
- Předvídání krátkodobých a dlouhodobých následků FP regulace
- Zohlednění vazeb norem v rámci systému FP
- Omezení vlivů výkyvu v hodnotě peněz na stabilitu právních norem

- Plynulost změn ve výši finančních dávek
- Ochrana zájmu většiny před lobby
- Respektování terminologie
- Úroveň právního a ekonomického vědomí adresátů FPN
- Respektování závazků ČR

Další zásady

- Zásada účelovosti
- Zásada plánovitosti
- Zásada priority rovnováhy
- Zásada provázanosti nástrojů sektoru veřejných financí
- Zásada efektivnosti a hospodárnosti
- Zásada veřejnosti a přehlednosti veřejných peněžních fondů
- Zásada účtování
- Zásada kontroly
- Zásada nadřazenosti finančních zájmů státu
- Zásada finanční disciplíny

Funkce veřejných financí

ZÁKLADNÍ: 1. distribuční

2. alokační

3. stabilizační

DOPLŇKOVÉ: 1. fiskální

2. stimulační

3. kontrolní

SUBJEKTY RP

- **Stát** - orgány státní správy
- **Orgány místní samosprávy**
- **Zájmové veřejnoprávní korporace**
- **Soukromoprávní korporace**
- **Fyzické osoby+ PO**
- **Speciální orgány státní správy=ÚFO**

KONTROLA V RP

- Na kontrolu v RP lze nahlížet jako na KO v rámci rozpočtového procesu –
KO vnitřní a vnější – kontrolní subjekty a kontrolované subjekty
 - KO státní, KO místní,
- Kontrola na základě z. č. 320/2001 Sb., z. o finanční kontrole ve VS

⋮

Rozpočtový proces u státního rozpočtu

Rp se promítá do tří rozpočtových roků

- **Sestavení schválení rozpočtu**
- **Plnění a kontrola rozpočtu**
- **Sestavení a schválení závěrečného účtu**

Ad I.) Vypracování návrhu SR

- Ministerstvo financí v součinnosti se správci kapitol, ÚSC a státními fondy- VÝDAJE stanoveny Střednědobým VR vláda schvaluje a postupuje Poslanecké sněmovně –usnesení k vládnímu návrhu zákona o SR
- PS schvaluje ve formě ZÁKONA
- V okamžiku neschválení rozpočtu k 1.1. rozpočtového roku nastupuje
- ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM

Speciální režim kapitol

- Poslanecká sněmovna
- Senát
- Kancelář prezidenta
- Ústavní soud
- NKÚ
- Kancelář veřejného ochránce práv
- Předkládají správci kap. Rozp. Výboru PS, který rozhodne do 20. června

- Návrh SR a SVR předloží MF
- Vláda-předseda sněmovny přikáže projednat návrh Rozpočtovému výboru PS- musí dodatky předložit 15 dnů před 1.čtení
- Projednání návrhu min. 3. měsíce před začátkem roku hospodaření
- předseda vlády-expozé-3. čtení
- PS-ZÁKON O SR

AD II.) Kontrola plnění rozpočtu

Kontrola vnitřní

Ministerstvo- průběžná KO

- Vláda 1x za ¼ roku- rozp.výboru PS
- Poslanecká sněmovna 1x ½ roku
- Na základě zákona č. 320/2001 Sb.,
o finanční kontrole ve veřejné správě-průběžná

Kontrola vnější

NKÚ + OFS(FÚ)

změny v rozpočtu musí mít formu ROZPOČTOVÉHO
OPATŘENÍ

ROZPOČTOVÉ OPATŘENÍ

- Přesun prostředků SR v rámci závazných ukazatelů
- Povolené překročení rozpočtu výdajů, kterým nedochází ke změně ukazatele
- Vázání prostředků SR
- Souvztažné zvýšení P+V SR (může vláda x ministr f. 5-10% záv. ukazatelů, Rozpočtový výbor PS nad 10%- §24 RP

Porušení rozpočtové kázně

- Neoprávněné použití peněžních prostředků SR a jiných prostř. Státu
- Neopr. Použití či zadržetí prostředků SR, SF, NF nebo st. Fin. Aktiv
- Nprovední odvodu Přísp.org.
- Neuložení odvodu zřizovatelem
- Nevrácení prostředků,§44 RP

•
•
•

POSTIH za neoprávněné použití prostředků

- Podle krytí z rozpočtu EU, NF, státním rozpočtem, předfinancované, vydané organizační složkou, apod. – ODVODY za porušení rozpočtové kázně na základě § 44a

•
•
•

Ad. III.) Sestavení a schválení závěrečného účtu SR

**Ministerstvo vypracovává návrh SZÚ
v součinnosti se správci kapitol, ÚSC
a státními fondy**

**-Předkládá vládě současně s
přebytky nebo schodkem SR**

-PS ke schválení do 30. dubna

**„závěrečný účet nemá formu
zákona“ pouze zveřejněn**

Státní závěrečný účet

= údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření minulého roku

Součástí návrhu SZÚ jsou závěrečné účty kapitol , které jsou předkládány Poslanecké sněmovně

Přílohy státního závěrečného účtu

- **Údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření ÚSC**
- **Závěrečné účty státních fondů**
- **Přehled o státních finančních aktivech a pasivech**
- **Přehled o státních zárukách**
- **Přehled o stavech fondů organizačních složek státu**

⋮

Rozpočtový proces na úrovni ÚSC

1. Sestavení a schválení rozpočtu
2. Plnění a kontrola
3. Sestavení a schválení závěrečného účtu

•
•
•

1. Vypracování rozpočtu

Návrh:

1. Finanční výbor
2. Rada
3. Finanční komise
4. Zastupitelstvo

Připomínky:

Občané, kontrolní výbor, zastupitelstvo

• • • • • • • • • •

Schvalování

- Vyvěšení - 15 dnů před schválením
- Schválení – **ZASTUPITELSTVO**
- **Rozpočtové provizorium**
- Rozpis ukazatelů-finanční výbor
- Hospodaření a kontrola

2. Hospodaření a kontrola

- ❖ Plnění sleduje finanční a kontrolní výbor
- ❖ Rada obce, kraje
- ❖ Finanční komise

Časové použití prostředků-jen pro fiskální rok,
Ostatní se převádějí

KONTROLA- vnitřní
vnější

Vnitřní kontrola

- ✓ Finanční výbor
- ✓ Kontrolní výbor
- ✓ Zastupitelstvo
- ✓ Rada
- ✓ Starosta
- ✓ Hejtman

Vnější kontrola

- ✓ Občané
- ✓ ÚFO
- ✓ NKÚ
- ✓ Kraj- přezkoumávání hospodaření
ÚSC – z.č. 420/2004 Sb.,
- ✓ Ministerstvo financí

3. Závěrečný účet

Sestavuje: Finanční výbor
Rada
Finanční komise
Zastupitelstvo

Připomínky:
Občané, kontrolní výbor,
zastupitelstvo

Schvaluje :
zastupitelstvo